

Mäntsälän osavuosikatsaus 2/2024 ja talousarviomuutokset

Kunnanhallitus 09.09.2024 § 156
392/02.01.00/2023

Toimintaympäristö

Suomen talous kasvoi hieman vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä ja loppuvuotta kohden kasvun odotetaan vahvistuvan. Vuoden 2024 aikana bruttokansantuote (bkt) ei kuitenkaan kasva. Vuonna 2025 BKT:n arvioidaan kasvavan 1,6 prosenttia ja vuonna 2026 1,5 prosenttia. Kuntatalouden tilan ennakoidaan kuitenkin heikkenevän vuodesta 2024 lähtien.

Työllisyys heikkenee tänä vuonna, mutta kääntyy uudelleen vuonna 2025 kasvuun. Vuonna 2024 työttömyysasteen ennustetaan olevan 7,9 prosenttia, kun työpaikat vähenevät teollisuudessa ja rakennusallalla. Työllisyys kasvaa ensi vuodesta lähtien ja vuonna 2026 työttömyysaste alenee 6,9 prosenttiin.

Talouden toteutuminen 1.1.-30.6.2024 ja tilinpäätösennuste

Mäntsälän kunnan kesäkuun ulkoisten toimintatuottojen toteutuma on 52 prosenttia ja ulkoisten toimintakulujen toteutuma on 54 prosenttia talousarviosta. Toimintakate on 54 prosenttia talousarviosta. Tilikauden tulos kesäkuun lopun tilanteessa on n. 4,67 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Verotuloja on alkuvuonna kertynyt 23,9 milj. euroa, joka on 45,8 prosenttia talousarviosta. Kuntaliiton veroennustekehikon ennusteen mukaan vuoden 2024 verokertymä tulee ylittämään talousarvion n. 0,33 milj. eurolla. Ennusteen mukaan yhteisöverotulokertymä ja kunnallisverotulokertymä tulee alittamaan talousarvion, mutta kiinteistöverotulokertymä tulee ennusteen mukaan ylittämään 0,88 milj. eurolla. Seuraava ennustepäivitys tulee syyskuun loppupuolella, jonka jälkeen tehdään tarvittavat muutokset talousarvioon seuraavaan osavuosikatsaukseen.

Kunnan tilinpäätösennuste on kesäkuun lopun tilanteessa lähellä nollaa. Ennustetta pienentää valtionosuuksien väheneminen, mutta myös erityisesti opetuspalveluissa kotikuntakorvaustulojen ja menojen muutos negatiiviseen suuntaan. Varhaiskasvatuspalveluissa arvioidaan palkkamenojen ylittävän talousarvion. Myös tulojen puolella varhaiskasvatuksessa ja elinikäisessä oppimisessa hanketulot arvioidaan jäävän talousarviosta. Myös hallintopalveluissa on ylityspaineita mm. tukipalveluissa ja TE- ja maahanmuuttopalveluissa mm. työllistettyjen palkoissa ja työmarkkinatuen kuntaosuudessa. Kiinteistöverotulokertymä paikkaa valtionosuusmenetyksiä, mutta ei kompensoi menojen ylityksiä.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluissa haetaan talousarviomuutosta valtionosuuspäätösten mukaisiin kotikuntakorvausmuutoksiin sekä hanketulojen odotettua pienempään kertymään. Palvelualueiden muihin talousarvioennusteylityksiin ei haeta vielä muutoksia vaan toteutumaa seurataan ja pyritään pysymään talousarvion määrärahakokonaisuudessa. Palvelualueiden tulee seurata ennusteitaan ja löytää säästökohteita alustaviin ylityspaineisiin.

Investoinnit

Investointeja on toteutunut 2,7 milj. euroa (tot. 30 %). Investointeihin on ennustettu hankeryhmäkohtaisia ylityksiä, joihin tekninen- ja elinvoimalautakunta hakee määrärahamuutoksia.

Saaren ja Nummisten koulujen kattovesivuodot tuovat investointeihin ylimääräisiä kustannuksia, joihin ei ole varauduttu. Näiden lisäkoulujen johdosta joudutaan toimitilapalvelujen investointihankkeita osin keskeyttämään ja siirtämään niiden toteutus tuleviin vuosiin. Keskeytettäviä hankkeita ovat Hyökännummen koulun sadekatoksen rakentaminen, Hirvihaaran koulun piha-alueen asfaltointi sekä Kirkonkylän viipaleen vesikaton maalaus. Monitoimitalon kulunvalvonnan laajentuminen kokonaislukuratkaisuksi edellyttää 0,045 milj. euron lisäystä budjettiin. Tähän liittyen jätetään toteuttamatta kunnantalon ja terveystakeskuksen kulunvalvonnan uusiminen.

Myllymäen kouluhankkeelle varattu investoinnin määräraha 0,25 milj. euroa on osoitettu rakennus- ja toteutussuunnittelulle. Suunnittelua ei toistaiseksi aloiteta tilaselvityksen ollessa kesken.

Rautatieaseman länsipuolen pyöräkatosten rakennustöiden hyväksyttävien lisätöiden kustannusvaikutusten osalta neuvottelut on saatu päätökseen. Määrärahalisästarve 0,085 milj. euroa.

Vanhan Porvoontien siltojen ja katuinfran uusiminen toteutuu ennakoitua nopeammassa aikataulussa, eli kokonaisuudessaan vuoden 2024 aikana ja hankkeen kustannukset tulevat kirjautumaan täysimääräisesti vuodelle 2024. Määrärahalisästarve on yht. 0,5 milj. euroa.

Teknisen ja elinvoimalautakunnan alaisiin investointeihin haetaan talousarviolisäyksiä yhteensä 0,335 milj. eurolla

Hallintopalvelualueella haetaan lisämäärärahaa kahteen investointihankkeeseen. Kunnantalon kaapelointiin liittyvä määräraha 0,1 milj. euroa on ylittymässä, lisämäärärahatarve on 0,09 milj. euroa. Kunnan yhtenäisen kassajärjestelmän ja verkkomaksamiseen liittyvän projektin investointikustannus siirtyi vuodelta 2023 vuodelle 2024. Lisämäärärahatarve investointiin 0,025 milj. euroa. Kunnanhallituksen alaisiin investointeihin haetaan määrärahamuutoksia yhteensä 0,115 milj. eurolla.

Kokonaisinvestointien ennustetaan ylittävän 9,12 milj. euron talousarviomäärärahan 0,45 milj. eurolla.

Lainakanta

Kunnan lainamäärä 30.6.2024 oli 85,8 milj. euroa eli 4089 euroa/asukas. Lainoja on lyhennetty 1,8 milj. eurolla tilinpäätöstilanteesta. Konsernin lainakanta oli tilinpäätöshetkellä 166,0 milj. euroa. 30.6.2024 tilanteessa lainakanta on n. 175 milj. euroa (8340 euroa/asukas). Konsernilainat ja vastuut (sisältäen leasingrahoituksen) on n.199 milj. euroa eli n. 9482 euroa/asukas.

Osavuosisikatsauksen yhteydessä tehtävät talousarviomuutokset Käyttötalousosa, muutokset:

- Opetuspalvelut, lisämäärärahaesitys kotikuntakorvausmenoihin ja -tuloihin yht. 0,629 milj. euroa
- Varhaiskasvatuspalveluille 0,05 milj. euroa tulojen vähennys, hankkeiden tuloarvion laskemiseksi.

- Elinikäiselle oppimiselle ja hyvinvoinnille 0,05 milj. euroa tulojen vähennys, hankkeiden tuloarvion laskemiseksi.
- Esitetyt muutokset heikentävät talousarvion toimintakatetta 0,729 milj. euroa.

Investointiosa, muutokset

- Rakennusten korjaukset menomäärärahojen lisäys 0,14 milj. euroa
- Energiansäästötoimenpiteet menomäärärahojen vähennys 0,08 milj. euroa
- Peruskorjaukset menojen vähennys 0,31 milj. euroa.
- Kuntatekniikan liikenne menomäärärahojen lisäys 0,585 milj. euroa.
- Kunnan yhtenäisen kassajärjestelmän ja verkkokaupan menomäärälisäys 0,025 milj. euroa.
- Kunnantalon kaapelointi, menomäärärahalisäys 0,09 milj. euroa. Investointiosan lisämäärärahatarve yhteensä 0,45 milj. euroa.

Valmistelija	Talousjohtaja Samola Riitta, riitta.samola@mantsala.fi
Esittelijä	Kunnanjohtaja Laurila Hannu
Päätösehdotus	Kunnanhallitus 1) Merkitsee osavuosikatsauksen 2/2024 tiedoksi ja esittää sen edelleen valtuustolle. 2) Esittää valtuuston hyväksyttäväksi esittelytekstin ja liitteenä olevan osavuosikatsauksen mukaiset määrärahalisäykset sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen käyttötalouteen 0,729 milj. euroa. 3) Esittää valtuuston hyväksyttäväksi esittelytekstin ja liitteenä olevan osavuosikatsauksen mukaiset määrärahalisäykset investointeihin yhteensä 0,45 milj. euroa.
Käsittely	Talousjohtaja Riitta Samolaa kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Osavuosikatsaus 2/2024

Liite 2. Hallinnon palvelualueen tavoitteiden toteutuma